

Reactie van de commissie wetsvoorstellen van het Register Belastingadviseurs op het concept-wetsvoorstel tot wijziging van de Advocatenwet in het kader van de versterking cassatie-rechtspraak

De commissie is verheugd in een vroegtijdig stadium bij dit voorstel te zijn betrokken. Het wetsvoorstel is in potentie van invloed op de beroepsuitoefening van belastingadviseurs en om die reden voor onze praktijk belangrijk.

Het beroep van de belastingadviseur is veelzijdig. Niet alleen wordt door belastingadviseurs geadviseerd over de fiscale aspecten van economische activiteiten, veelal worden ook administratieve diensten verleend, waarbij gedacht kan worden aan het voldoen aan fiscale verplichtingen in de vorm van het doen van belastingaangiften en dergelijke. Maar ook het verlenen van rechtsbijstand bij het voeren van bezwaar, (hoger) beroeps- en cassatieprocedures behoort tot het vakgebied. Deze brede beroepsuitoefening maakt dat de belastingadviseur een grote mate aan ervaring heeft en daardoor een goede inschatting kan maken van de realiteit van een rechtsvraag.

In dit wetsvoorstel gaat het om de versterking van de cassatierechtspraak. Daarbij speelt het beantwoorden van rechtsvragen een belangwekkende rol. Het bewaken van de rechtseenheid, het bevorderen van de rechtsontwikkeling en het verlenen van rechtsbescherming dienen daarbij als belangrijke taak van de cassatierechter te worden opgevat. De cassatierechtspraak stagneert omdat te veel zaken worden aangebracht die zich niet lenen voor een beoordeling in cassatie. Het wetsvoorstel beoogt hiervoor een oplossing te bieden.

De belastingadviseur heeft als rechtsbijstandverlener een belangrijke taak in het fiscale proces. Als deskundige in deze financiële en juridische materie zoekt hij zijn weg in het belastingrecht en geeft hij een inschatting van de procedurekansen. Daarbij is het belastingrecht sterk economisch gemotiveerd. Belanghebbenden willen belasting betalen, maar niet meer dan strikt noodzakelijk en bij voorkeur tegen de laagste perceptiekosten.

Tot die kosten behoren de kosten voor het halen van het eigen gelijk. Iemand die zich geen adviseur kan veroorloven moet dan ook wel de mogelijkheid hebben en behouden zijn of haar grieven aan de onafhankelijke rechter voor te leggen. Deze notie in ons administratieve recht is een belangrijke verworvenheid. Wij zijn verheugd te constateren dat die mogelijkheid in beginsel niet verloren gaat.

De laagdrempeligheid heeft echter wel een prijs in die zin dat iedereen in belastingzaken beroep in cassatie kan instellen. Niet onder alle omstandigheden is het lonend om voor de fiscale rechter het eigen gelijk te halen. De belastingadviseurs vormen zoals opgemerkt daarbij een belangrijk filter in de boordeling van zaken. Daarnaast vormt ook de economische drempel een filter van belang. Hoewel de toegang tot het administratieve recht naar onze mening laagdrempelig moet zijn en blijven, dient de beroepsgroep een belangrijke rol in de beperking van het aantal zaken te behouden.

De beoordeling in de voorfase van het cassatieberoep door een cassatierechter zou een adequaat middel kunnen zijn. De voorgestelde regeling is ons inziens daartoe een adequate stap. De vraag blijft echter of die beoordeling door een cassatierechter noodzakelijk is als het voorfilter wordt versterkt. Thans wordt dat voorfilter gezocht in de kwaliteitseisen welke worden gesteld aan de advocaten die ingeschreven willen staan bij de Hoge Raad. Een maatregel waar wij ons als beroepsgroep geen bezwaren tegen hebben omdat die ons thans niet of maar beperkt raakt, daar in het administratieve recht slechts het pleiten voor de Hoge

Raad is voorbehouden aan de advocatuur. Hoewel daar in de dagelijkse procespraktijk weinig hinder van wordt gevonden is het aantal fiscaal geëquipeerde advocaten zeer beperkt en zou voor het administratieve recht overwogen kunnen worden om de mogelijkheid de zaak bij de Hoge Raad te bepleiten mede toe te kennen aan daartoe gekwalificeerde fiscalisten.

Uiteraard achten wij het als beroepsgroep van belang dat in belastingzaken de vrije toegang tot de rechter niet wordt beperkt. Mocht een beperking gewenst zijn dan is de deskundigheid van de belastingadviseur voldoende om hierin een adequate rol te kunnen spelen. Op voorhand zijn wij zoals gezegd geen voorstander voor beperking van de toegang tot de cassatierechter.

De ontvankelijkheidsvraag kan mede een belangrijke rol spelen als filterfunctie. Een cassatieberoepschrift waarvan in een oog opslag duidelijk is dat dit niet tot resultaat kan leiden dient zo spoedig mogelijk te worden afgewikkeld. De voorgestelde regeling biedt daarvoor een kapstok. Daarbij is wel van belang dat de in dat verband gemaakte beoordeling adequaat getoetst kan worden. De motivering van de afwijzing is namelijk van eminent belang.

Het onthouden van de laatste kans om een oordeel te laten toetsen werkt niet bevorderlijk voor de acceptatie van de rechtsbedeling. De acceptatie van de rechtsbedeling is erbij gebaat als deze door burgers wordt ervaren als onafhankelijk en adequaat. Een dergelijke rechtsbedeling is een wezenlijk element in de beleving van een rechtvaardige rechtsstaat. Een uitdrukkelijke motiveringsplicht van de afwijzing lijkt ons in dat opzicht wenselijk. Met name als motivering van de afwijzing niet in eerste aanleg gebeurt, dient de motivering op verzoek of in verzet alsnog te geschieden. Ons voorstel is dan ook het wetsvoorstel in die zin aan te passen, omdat ons inziens met een dergelijke aanpassing het wetsvoorstel op dat moment ook meer zal bijdragen aan de acceptatie van de rechtsbedeling.

Dit commentaar is opgesteld binnen de subcommissie Formeel belastingrecht en beroepsuitoefening van de Commissie Wetsvoorstellen van het Register Belastingadviseurs.

Contactpersonen:

Mr. H.J.J. (Henk) Oostdam FB (namens subcommissie Formeel belastingrecht en beroepsuitoefening)
Mr. drs. O. Clous CB FB (secretaris Commissie Wetsvoorstellen)

www.rb.nl
vaktechniek@rb.nl